

Bruxelles, 13. ožujka 2020.
REV1 – zamjenjuje obavijest od
21. ožujka 2018.

OBAVIJEST SUDIONICIMA

POVLAČENJE UJEDINJENE KRALJEVINE I PRAVILA EU-A U PODRUČJU ZDRAVLJA BILJAKA

Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 1. veljače 2020. i postala „treća zemlja”¹. U Sporazumu o povlačenju² predviđeno je prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020.³ Do tog se datuma pravo Unije u cijelosti primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini⁴.

Europska unija i Ujedinjena Kraljevina u prijelaznom će razdoblju voditi pregovore o sporazumu o novom partnerstvu, posebno o uspostavi područja slobodne trgovine. Međutim, nije izvjesno hoće li se takav sporazum sklopiti i stupiti na snagu na kraju prijelaznog razdoblja. U svakom slučaju, takvim će se sporazumom uspostaviti odnos koji će se u smislu uvjeta pristupa tržištu znatno razlikovati od sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine na jedinstvenom tržištu,⁵ u carinskoj uniji i aranžmanima za PDV i trošarine.

Stoga se sve zainteresirane strane, a posebno gospodarski subjekti, podsjećaju na pravnu situaciju koja će nastati nakon isteka prijelaznog razdoblja (dio A u nastavku). U ovoj se obavijesti objašnjavaju i određene odredbe o razdvajanju iz Sporazuma o povlačenju (dio B u nastavku), kao i propisi koji će se nakon isteka prijelaznog razdoblja primjenjivati u Sjevernoj Irskoj (dio C u nastavku).

Savjet sudionicima:

Zbog posljedica navedenih u ovoj obavijesti, sudionicima se posebno savjetuje da:

- ¹ Treća zemlja je zemlja koja nije država članica EU-a.
- ² Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.) („Sporazum o povlačenju”).
- ³ Prijelazno razdoblje moguće je prije 1. srpnja 2020. jedanput produljiti za najviše godinu dana ili dvije godine (članak 132. stavak 1. Sporazuma o povlačenju). Vlada Ujedinjene Kraljevine zasad je odbacila mogućnost takvog produljenja.
- ⁴ Uz određene iznimke iz članka 127. Sporazuma o povlačenju, od kojih ni jedna nije relevantna u kontekstu ove obavijesti.
- ⁵ Konkretno, sporazum o slobodnoj trgovini ne predviđa načela unutarnjeg tržišta (u području robe i usluga), kao što su uzajamno priznavanje, „načelo zemlje podrijetla” i usklađivanje. Sporazum o slobodnoj trgovini ne uklanja ni carinske formalnosti i kontrole, uključujući one koje se odnose na podrijetlo robe i njezine inpute, niti zabrane i ograničenja uvoza i izvoza.

- osiguraju obradu drvenog materijala za pakiranje (kao što su palete) koji se koristi u trgovini između EU-a i Ujedinjene Kraljevine i
- prilagode distribucijske kanale, osobito ako je uvoz biljaka zabranjen ili podliježe posebnim ograničenjima.

A. PRAVNA SITUACIJA NAKON ISTEKA PRIJELAZNOG RAZDOBLJA

Nakon isteka prijelaznog razdoblja propisi Unije u području zdravlja biljaka prestat će se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu⁶. Najvažnije su posljedice toga sljedeće:

1. UNOŠENJE BILJAKA, BILJNIH PROIZVODA ILI DRUGIH NADZIRANIH PREDMETA U EU

Prema članku 40. Uredbe (EU) 2016/2031⁷ zabranjeno je unošenje u Uniju određenog bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta. Biljke, biljni proizvodi i drugi predmeti čiji je unos na područje Unije zabranjen navedeni su u Prilogu VI. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/2072⁸.

Prema članku 41. Uredbe (EU) 2016/2031 određene biljke, biljni proizvodi ili drugi predmeti navedeni u Prilogu VII. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/2072 smiju se unositi u Uniju samo ako su ispunjeni posebni zahtjevi iz navedenog priloga. Moguć je niz opcija za te zahtjeve, kao što su podrijetlo iz zemalja ili područja bez određenih štetnih organizama ili podvrgavanje sustavu certificiranja koji obuhvaća inspekcije, uzorkovanje, testiranje, postupke tretiranja ili druge mjere, kako bi se osigurala da su slobodni od tog štetnog organizma.

Na primjer:

- uvoz gomolja vrste *Solanum* L. (uključujući merkantilni krumpir) i njihovih križanaca u načelu je zabranjen⁹,
- Plodovi iz rodova *Citrus*, *Malus* i *Pyrus* koji se unose u EU, a pritom to mogu biti plodovi podrijetlom iz drugih trećih zemalja koji se ponovo izvoze iz Ujedinjene Kraljevine u Uniju, moraju biti popraćeni fitosanitarnim certifikatom i podliježu posebnim zahtjevima u pogledu podrijetla tih plodova iz zemalja, područja ili mjesta proizvodnje slobodnih od određenih štetnih organizama, informacija o sljedivosti ili službenih inspekcijskih pregleda i nadzora u svrhu otkrivanja prisutnosti tih štetnih organizama¹⁰,

⁶ Kad je riječ o primjenjivosti propisa Unije u području zdravlja biljaka na Sjevernu Irsku, vidjeti dio C ove obavijesti.

⁷ Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje, SL L 317, 23.11.2016., str. 4.

⁸ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072 od 28. studenoga 2019. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta za provedbu Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje, SL L 319, 10.12.2019., str. 1.

⁹ Točke od 15. do 17. Priloga VI. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/2072, gdje su utvrđene i određene iznimke.

¹⁰ Točke 61., 64., 65. i 66. Priloga VII. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/2072.

- drveni materijal za pakiranje, bez obzira na to upotrebljava li se zaista pri prijevozu predmeta svih vrsta ili ne, smije se unositi u Uniju samo ako ispunjava zahtjeve u pogledu obrade i označivanja utvrđene u Međunarodnoj normi za fitosanitarne mjere FAO-a br. 15. („ISPM br. 15.”)¹¹.

2. SLUŽBENE KONTROLE PRI UVOZU

U skladu s člankom 72. Uredbe (EU) 2016/2031, za bilje, biljne proizvode i druge predmete navedene u dijelu A Priloga XI. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/2072 za unos u EU propisan je fitosanitarni certifikat, a za one navedene u Prilogu XII. toj uredbi za uvoz na određena zaštićena područja propisana su dodatna fitosanitarna jamstva. To se na primjer odnosi na uvoz iz ili preko Ujedinjene Kraljevine rajčica, nara, izolirane kore četinjača ili drva nekoliko vrsta kao što su *Platanus L.*, *Populus L.* ili četinjače.

Ta roba podliježe službenim kontrolama na graničnim kontrolnim postajama u skladu s člancima od 47. do 64. Uredbe (EU) 2017/625¹². To se na primjer, odnosi na uvoz iz ili preko Ujedinjene Kraljevine dinjâ, smokava, bobica kave, listova čaja, brazilskih oraha, šparoga, krastavaca, kupusa ili luka. Provjere identiteta pošiljke i fizički pregledi za određene kategorije bilja mogu se provoditi sa smanjenom učestalošću za uvoz iz Ujedinjene Kraljevine pod uvjetima utvrđenima u Uredbi Komisije (EZ) br. 1756/2004¹³.

U skladu s člankom 73. Uredbe (EU) 2016/2031, fitosanitarni certifikat potreban je i za unos u Uniju sveg drugog bilja navedenog u dijelu B Priloga XI. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/2072, odnosno bilja kao što je voće, povrće ili rezano cvijeće koji ne podliježu nikakvim posebnim uvoznim zahtjevima. To bilje podliježe odredbama iz članaka od 44. do 46. Uredbe (EU) 2017/625 kojima su utvrđene minimalne uvozne kontrole koje se temelje na riziku.

B. RELEVANTNE ODREDBE O RAZDVAJANJU IZ SPORAZUMA O POVLAČENJU

U članku 41. stavku 1. Sporazuma o povlačenju predviđeno je da se sva postojeća i pojedinačno prepoznatljiva roba koja je zakonito stavljena na tržište u Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja može i dalje stavljati na raspolaganje na tržište Unije ili Ujedinjene Kraljevine i kretati se između ta dva tržišta dok ne stigne do krajnjeg korisnika.

¹¹ Članak 43. Uredbe (EU) 2016/2031.

¹² Uredba (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, SL L 095, 7.4.2017., str. 1.

¹³ Uredba Komisije (EZ) br. 1756/2004 od 11. listopada 2004. o detaljnim uvjetima za potrebne dokaze i kriterijima za tip i razinu smanjivanja provjere zdravstvenog stanja određenog bilja, biljnih proizvoda ili drugih nadziranih predmeta navedenih u dijelu B Priloga V. Direktivi Vijeća 2000/29/EZ, SL L 313, 12.10.2004., str. 6.

Gospodarski subjekt koji se poziva na tu odredbu snosi teret dokazivanja na temelju svih relevantnih dokumenata da je roba stavljena na tržište u Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja¹⁴.

Za potrebe te odredbe, „stavljanje na tržište” znači prva isporuka robe za distribuciju, potrošnju ili uporabu na tržištu u okviru komercijalne djelatnosti, uz naknadu ili besplatno¹⁵. „Isporuka robe za distribuciju, potrošnju ili uporabu” znači da je „postojeća i pojedinačno prepoznatljiva roba, nakon završetka faze proizvodnje, predmet pisanog ili usmenog sporazuma između dviju ili više pravnih ili fizičkih osoba o prijenosu vlasništva, bilo kojeg drugog prava intelektualnog vlasništva ili posjeda predmetne robe ili je predmet ponude pravnoj ili fizičkoj osobi ili osobama za sklapanje takvog sporazuma.”¹⁶

Primjer: Pošiljka gomolja vrste *Solanum* L koju je proizvođač sa sjedištem u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja prodao trgovcu na veliko sa sjedištem u Ujedinjenoj Kraljevini i dalje se može uvoziti u EU.

Time se ne dovode u pitanje fitosanitarne kontrole koje se budu primjenjivale na uvoz nakon isteka prijelaznog razdoblja.

C. MJERODAVNI PROPISI U SJEVERNOJ IRSKOJ NAKON ISTEKA PRIJELAZNOG RAZDOBLJA

Nakon isteka prijelaznog razdoblja primjenjuje se Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj¹⁷. Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj podliježe periodičnoj suglasnosti Zakonodavne skupštine Sjeverne Irske, a početno razdoblje primjene traje četiri godine po isteku prijelaznog razdoblja¹⁸.

U skladu s Protokolom o Irskoj / Sjevernoj Irskoj, određene odredbe prava Unije primjenjuju se i na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom. U Protokolu o Irskoj / Sjevernoj Irskoj Unija i Ujedinjena Kraljevina dodatno su se sporazumjele da se smatra kao da je Sjeverna Irska država članica u mjeri u kojoj se propisi Unije primjenjuju na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom¹⁹.

U Protokolu o Irskoj / Sjevernoj Irskoj predviđeno je da se EU-ov Zakon o zdravlju bilja primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom²⁰.

¹⁴ Članak 42. Sporazuma o povlačenju.

¹⁵ Članak 40. točke (a) i (b) Sporazuma o povlačenju.

¹⁶ Članak 40. točka (c) Sporazuma o povlačenju.

¹⁷ Članak 185. Sporazuma o povlačenju.

¹⁸ Članak 18. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

¹⁹ Članak 7. stavak 1. Sporazuma o povlačenju u vezi s člankom 13. stavkom 1. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

²⁰ Članak 5. stavak 4. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj i odjeljak 41. Priloga 2. tom protokolu.

To znači da se smatra da upućivanja na Uniju u dijelu A i dijelu B ove obavijesti uključuju Sjevernu Irsku, a da se upućivanja na Ujedinjenu Kraljevinu odnose samo na Veliku Britaniju.

Konkretno, to među ostalim znači sljedeće:

- premještanje biljaka i biljnih proizvoda iz Sjeverne Irske u EU ne smatra se unošenjem/uvozom (vidjeti odjeljak A),
- premještanje biljaka i biljnih proizvoda iz Velike Britanije u Sjevernu Irsku smatra se unošenjem/uvozom (vidjeti odjeljak A),
- U Sjevernoj Irskoj se uvode mjere upravljanja rizikom, kao što su zaštićene zone, u skladu s EU-ovim „zakonom” o zdravlju bilja.

Međutim, Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj isključuje mogućnost da Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom

- sudjeluje u donošenju odluka Unije²¹,
- pokrene postupak prigovora, zaštitni ili arbitražni postupak u mjeri u kojoj se ti postupci odnose na propise, norme, ocjene, registracije, potvrde, odobrenja i ovlaštenja koja su izdale ili provele države članice EU-a²².

Na internetskim stranicama Komisije o pravilima EU-a o zdravlju biljaka (https://ec.europa.eu/food/plant/plant_health_biosecurity_en) dostupne su opće informacije o zakonodavstvu Unije o biljkama. Te će se stranice prema potrebi ažurirati.

Europska komisija
Glavna uprava za zdravlje i sigurnost hrane

²¹ Ako je potrebna razmjena informacija ili uzajamno savjetovanje, odvijat će se u okviru zajedničke savjetodavne radne skupine osnovane u skladu s člankom 15. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

²² Članak 7. stavak 3. peti podstavak Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.